

De toekomst van de gewasbescherming

BREDE DIALOOG SESSIES – VIERDE BIJEENKOMST

Nefyto is de brancheorganisatie van de bedrijven die in Nederland gewasbeschermingsmiddelen produceren en op de markt brengen. In 2015 en 2016 organiseert Nefyto vier brede dialoog sessies met haar stakeholders. Gewasbescherming is regelmatig onderwerp van het publiek en politiek debat. Dat leidt soms tot maatschappelijke discussie en gebrek aan vertrouwen in de industrie en de toelatingsinstanties. Naar aanleiding hiervan heeft Nefyto besloten haar oor te luisteren te leggen bij haar stakeholders. Dat gebeurt in vier dialoogsessies, met steeds een andere groep stakeholders. Achtereenvolgens zijn dat ketenpartijen, wetenschap, media en maatschappelijke organisaties. In deze dialoogsessies wordt van gedachten gewisseld over de richting waarin de gewasbescherming op moet en wat men van de gewasbeschermingsindustrie verwacht. Na afronding van de vier sessies zal Nefyto op basis van de bevindingen haar conclusies en beleid formuleren.

Nefyto in gesprek met maatschappelijke organisaties

Dit is een weergave van de discussie tijdens de vierde bijeenkomst, waarin Nefyto in gesprek ging met maatschappelijke organisaties. Aan de discussie werd deelgenomen door vertegenwoordigers van milieu-organisaties, waterschappen, drinkwaterbedrijven, de sport- en recreatiesector en het Voedingscentrum.

De bijeenkomst vond plaats op 14 juni 2016 in Zoetermeer. Er werd vrijuit gediscussieerd, over onder meer polarisatie, samenwerking, innovatie, verduurzaming, transparantie, de consument, de keten en de toekomst van de gewasbescherming. Tijdens iedere dialoogsessie vindt een live enquête onder de deelnemers plaats. In deze uitgave ziet u enkele voorbeelden van vragen en uitkomsten daarvan.

Polarisatie

De huidige maatschappelijke discussie over gewasbeschermingsmiddelen kenmerkt zich door polarisatie. Denk daarbij aan de tegenstellingen: biologisch en conventioneel, lokaal en mondiaal, MKB en multinational, academisch en industrie, volle grond en kas, kleinschalig en grootschalig, groen/natuurlijk en chemie, klassieke veredeling en GMO. Deze tegenstellingen worden aangezet door de maatschappelijke organisaties. In het gepolariseerde debat zoeken sommige maatschappelijke organisaties regelmatig de confrontatie. Bijvoorbeeld door het publiceren van 'rode lijsten' van actieve stoffen. De organisaties geven aan dat het zoeken van publiciteit voor hen de aangewezen weg is om iets aan de kaak te stellen. En dat zij daarin de zaken scherp moeten stellen. Maar de vraag is of confrontatie productief is. Is de samenleving gebaat bij polarisatie en confrontatie? Is het niet beter dat industrie en maatschappelijke organisaties gezamenlijke doelen vinden en gaan samenwerken om deze te realiseren? Is een pragmatische krachtenbundeling mogelijk die leidt tot verduurzaming van de gewasbescherming?

*Niemand had gedacht
dat we hier zo zouden zitten*

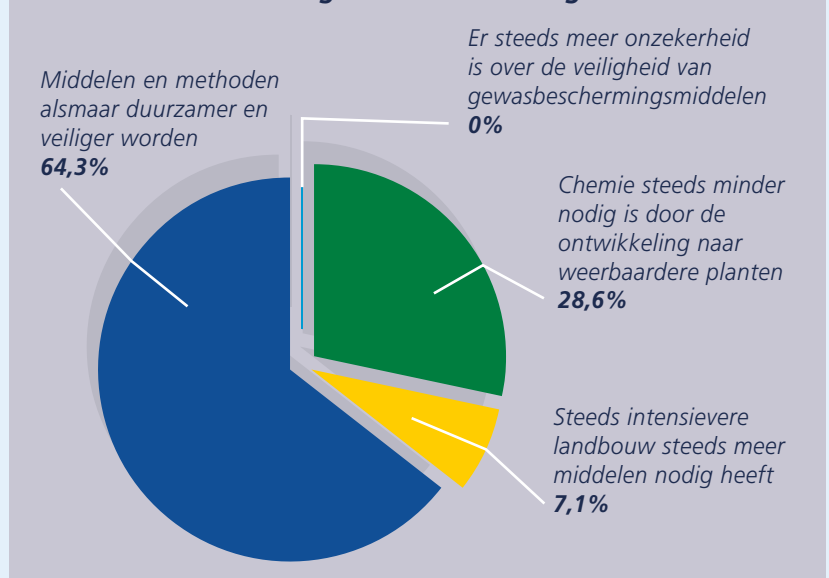
De teler en de keten

Een belangrijke speler in de keten is de teler.

Als het gaat om verduurzaming heeft de Nederlandse agrarische sector de afgelopen decennia veel bereikt. Aanvankelijk was de sector terughoudend, toch zijn er bijvoorbeeld teeltvrije zones gekomen. En ook de spuitkeuring en de spuitlicentie. Verdere stappen van de sector zijn zeker wenselijk. Daarbij moeten we ons wel realiseren dat vrijwel alle maatregelen kosten met zich meebrengen en daardoor het inkomen van de boer raken. Toch is de glastuinbouw bereid gevonden om te investeren in waterzuivering. Behoud van het middelenpakket en synchronisatie van de toelating staan daar tegenover. Een teler moet er lol van hebben als hij iets doet wat goed is voor met milieu. Volgens milieugroeperingen kan de keten een belangrijke rol spelen in het aanjagen van verduurzaming. Bijvoorbeeld door duurzaamheidsprogramma's bij supermarkten, die in de keten het dichtst bij de consument staan. Toch moet de rol van de keten, en met name ook de supermarkten, als aanjager van innovatie en verduurzaming niet overschat worden. Een aanzienlijk deel van onze agrarische productie is voor de export bestemd en komt niet bij Nederlandse supermarkten en consumenten. Bovendien verkopen supermarkten ook veel geïmporteerde producten.

Af en toe een stevige prikkel is nodig

De trend in de gewasbescherming is dat:

Samenwerking

Industrie en maatschappelijke organisaties hebben zeker gemeenschappelijke belangen. Een duidelijk voorbeeld is emissiereductie. Immers, iedereen wil zo min mogelijk milieubelasting. De industrie wil dat haar middelen verantwoord worden gebruikt, ook met het oog op het behoud van het middelenpakket. Op een onderwerp als emissiereductie kunnen industrie en maatschappelijke organisaties elkaar als bondgenoten vinden. Zoals dat al het geval is tussen industrie, drinkwaterbedrijven en waterschappen. Ook is het mogelijk dat op bepaalde thema's een gezamenlijke lobby naar Den Haag ontstaat. Samenwerking kan een goede manier zijn om doelen te bereiken, juist ook op het gebied van verduurzaming.

Het beste is: samen aan tafel

Innovatie en verduurzaming

De gewasbeschermingsindustrie richt zich sterk op innovatie en verduurzaming. Niet alleen voor Europa en Amerika, maar voor de hele wereld. Milieugroeperingen zien die innovatie en duurzaamheidsambitie bij de industrie wel, maar zij vinden dat het te veel blijft bij 'gewone innovatie' en dat het ontbreekt aan 'radicale innovatie'. Waarom niet het voorbeeld volgen van de autoproducent die voor honderd procent elektrisch gaat? Maar dan vergeten we dat deze fabrikant een geheel nieuw bedrijf is. De producenten van gewasbeschermingsmiddelen bestaan al vele jaren. En een bestaande industrie heeft voor radicale innovatie een overgangstijd nodig.

Alleen al om continuïteit te waarborgen voor afnemers, medewerkers en aandeelhouders. Bovendien wil de gewasbeschermingsindustrie alleen middelen op de markt brengen die getoetst zijn op veiligheid, wat tijd kost.

Binnen de innovatie in de gewasbeschermingsindustrie neemt onderzoek naar een weerbaardere plant en biologische middelen een belangrijke plaats in. De industrie is volop bezig met innovatie, verduurzaming en vergroening. Wie hierin niet meedoet, wordt niet gezien.

Innovatie kost tijd

Transparantie

Meer transparantie zou meer vertrouwen in de industrie kunnen geven. Er is al veel openbaar rond gewasbeschermingsmiddelen. Maar de industrie kan niet alles openbaar maken. Bijvoorbeeld niet de gedetailleerde afzetcijfers. Voor afzetcijfers is er specifieke wetgeving: de Statistiekverordening. Daaraan wordt door de industrie voldaan. In verband met concurrentie moet de openbaarheid van afzetcijfers begrensd zijn. Bovendien zeggen afzetcijfers nauwelijks iets over de belasting van het milieu, want daarin spelen veel andere factoren mee. De industrie geeft aan: wil je iets weten, vraag het ons. Zo kan zij bijvoorbeeld analysetechnieken ter beschikking stellen aan de drinkwaterbedrijven en de waterschappen voor monitoring.

Emissiereductie is een gezamenlijk belang

De consument

Milieu-organisaties publiceren lijsten van gewasbeschermingsmiddelen die zij onveilig vinden en daarom willen uitbannen. Maar de vraag is of het verbieden van middelen de oplossing is. Een probleem is dat consumenten door tegenstrijdige berichtgeving in verwarring raken en de vermeende risico's niet in een perspectief kunnen plaatsen. Een ongewenst neveneffect kan zijn dat mensen door dergelijke publicaties geen groente en fruit meer durven te eten. Want gewasbeschermingsmiddelen staan bovenaan de lijst waar mensen zich zorgen over maken.

Met een slagboom kom je niet verder

De toekomst van de gewasbescherming

In de land- en tuinbouw, inclusief de gewasbescherming, zijn er veel technologische ontwikkelingen die perspectief bieden. In de plantenteelt maakt de systeembenadering, met een minder milieubelastende teeltwijze als doelstelling, een duidelijke opmars. In het kader van IPM kunnen zowel chemische als biologische middelen worden ingezet. Zaden en veredeling leveren een belangrijke bijdrage aan een weerbaarder gewas, oogstzekerheid en productieverhoging. In combinatie met precisielandbouw kan hiermee naast productieverhoging ook milieuwinst worden gerealiseerd. Als het gaat om veredeling biedt genetische modificatie (GMO) veel mogelijkheden, maar dit is in Europa beperkt toegestaan. Overigens zien we dat het beeld ten aanzien van GMO aan het verschuiven is. Dat komt met name doordat er inmiddels verschillende GMO-technieken zijn. Bijkomend effect is dat deze ook nuttige informatie opleveren voor klassieke veredeling.

Ik verwacht de grootste milieuwinst door precisielandbouw

Zijn campagnes van NGO's van (maatschappelijk) belang?

Nee, van campagne voeren wordt het milieu niet beter
6,7%

Ja, het onderscheiden van schadelijke middelen door NGO's is belangrijk
6,7%

Nee, campagnes zijn gericht op beïnvloeding van de publieke opinie en niet op de zaken waar echte milieuwinst te halen valt
13,3%

Ja, druk van NGO's is belangrijk voor innovatie en verduurzaming
73,3%

